

RELAȚIILE ÎNTRE NIVELUL ȘCOLARIZĂRII ȘI ALEGEREA PRENUMELOR ÎN COMUNA URZICENI DIN JUDEȚUL SATU MARE

HELGA-ANNA HAINDRICH

Universitatea Eötvös Loránd, Budapesta, Ungaria

Educational levels and naming practices in Urziceni (Csanáros), Romania

Abstract: The paper studies how name-giving is affected by parents' level of education. It is built on a present-time name base, which was collected by the author of the paper from Urziceni (Hungarian "Csanáros", a little village in the western part of Romania, near the Hungarian border). This study is based on forenames given in 1965–1989 and 1990–2011. It presents the name-giving practices and naming fashions of these two generations, in relation to parents' different educational levels. For each of the aforementioned time frames, the forenames are categorised according to the educational level of the parents, who are responsible for the name-giving practice. For instance, parents with a lower level of education are more likely to choose traditional forenames for their children than parents with a middle level of education, especially as regards the first period analysed. However, parents with a middle level of education frequently choose foreign, up-to-date names for their children.

All in all, this kind of research offers useful data for sociology and sociolinguistics as well.

Keywords: forename, educational level, name-giving practice.

Introducere

În lucrarea mea voi examina materialele actuale din Urziceni referitoare la prenume, pe baza variabilelor sociologice ale educației. Cu toate că în alegerea prenumelui joacă un rol important și alte variabile (de exemplu, religia, ocupația, vârsta, locul de reședință), în studiul de față mă voi ocupa de această temă doar din punctul de vedere al nivelului de educație, iar mai târziu îmi voi extinde coordonatele cercetării și voi include inclusiv variabilele sus-menționate.

Am adunat fondul de nume în 2012, în baza registrelor de naștere ale bisericii romano-catolice, respectiv a listelor economice găsite la primărie. În registrele stării civile nu au fost afișate date referitoare la nivelul de educație a părinților, din acest motiv am obținut informațiile lipsă cu ajutorul altor factori. Data nașterii poate influența semnificativ alegerea prenumelor, din acest motiv am împărțit prenumele în două grupe determinate temporal. În prima grupă am inclus numele celor născuți între anii 1965 și 1989, iar în a doua grupă numele persoanelor născute între 1990 și 2011. Am considerat important să diferențiez diacronic fondul de nume, fiindcă se poate observa schimbarea generală în timp a tendințelor

de alegere a numelor. Materialul adunat conține numele a 718 persoane; obiectul analizei mele îl constituie stocul de nume al actualilor locuitori din comuna Urziceni, respectiv a persoanelor născute după 1965. În prima grupă se pot include 451 persoane, respectiv 173 prenume, iar în a doua – 267 persoane cu 169 prenume.

Date referitoare la istoria localității

Satul este așezat în Câmpia Careiului, iar din punct de vedere administrativ face parte din județul Satu Mare. Numele așezării apare în documente pentru prima oară în anul 1419. Atacul turcilor decimează populația satului, iar mai târziu, în timpul răscoalei lui *Rákóczi*, rezidenții așezării se risipesc, mutându-se în zone mai sigure. Baronul Sándor Károlyi începe în anul 1712 colonizarea moșiilor sale abandonate, printre care se numără și Urziceni, cu șvabi din *Württemberg* (Merli 2002: 26–28). Deși comunitatea a trecut de mult peste schimbul de limbă, originea șvabă comună și identitatea s-au păstrat la locuitorii satului, acest fapt putându-se simți și în fondul prenumelor. Distribuția etnică a populației este următoarea: maghiari 679, șvabi 353, români 79, romi 121, alte 1; distribuția confesională: romano-catolici 1097, ortodocși 76, reformați 54, greco-catolici 3, unitarieni 3. În baza datelor recensământului din 2002 putem spune că fondul de nume analizat este tezaurul de nume al unei comunități cu limbă maternă dominant maghiară.

Literatura de specialitate

În paralel cu colectarea materialului, am încercat să inventariez studiile referitoare la relația dintre nivelul de educație și alegerea numelor, dar nu am reușit să găesc niciun studiu care să fi cercetat în mod explicit un corpus de documente stabilind apoi o interdependență între aceste două aspecte. Mai mulți autori fac referire la conexiunea dintre nivelul de educație și alegerea numelui, însă în cele mai multe cazuri, putem citi doar despre principii onomastice general acceptate. Kálmán atrage atenția asupra faptului că, în urma influenței romantismului național, numele regiilor, domnitorilor timpurilor trecute au intrat în modă, iar acestea și-au făcut apariția mai întâi în rândul nobilimii progresiste, de unde s-au răspândit spre straturile sociale inferioare (Kálmán 1996: 47). Hajdú a afirmat faptul că inovațiile în moda alegerii numelor apar în mod tipic în rândul claselor sociale superioare, de unde se răspândesc spre straturile sociale inferioare (Hajdú 2003: 116). Într-unul din studiile sale, Büky se ocupă cu factorii de influență care se ascund în spatele obiceiurilor alegerii prenumelor în capitală. În acest articol Büky pune în discuție rolul pe care l-ar putea avea ocupația, respectiv stratificarea socială în alegerea prenumelui. Nu tratează însă problema în detaliu, ci, sub forma unei liste, enumeră acele nume care au fost tipice în rândul clasei muncitoare, al micii burghezii, respectiv al intelectualilor (Büky: 1961). Gergely menționează că popularitatea numelor mai puțin răspândite a apărut mai întâi în obiceiurile păturilor sociale superioare, însă nu aprofundează tema în continuare și, din acest punct de vedere, nu analizează sistematic corpusul colectat al numelor (Gergely 1988, 2005). Observația lui Ördög este că intelectualii le aleg copiilor lor într-un mod mai îndrăzneț prenume neobișnuite care sunt considerate noi în comunitatea lor (Ördög: 1973). Autorii mai sus enumerați și-au efectuat cercetările în anii 1950–60. Cercetările mai recente au pus problema într-o lumină nouă, reflectându-se la contexte noi. Într-unul din studiile sale, Rancz cercetează

motivațiile de alegere a numelui în Trei Scaune de Sus. În decursul cercetărilor sale ajunge la concluzia că persoanelor cu un nivel de educație mai scăzut le este caracteristică alegerea unui nume care corespunde propriilor gusturi, pe când oamenii cu un nivel mai ridicat de educație preferă numele maghiare (Rancz 2009: 19). Aici însă, trebuie să subliniem că respectivul corpus al prenumelor studiate de către autor se bazează pe tezaurul onomastic al unei comunități minoritare, fapt ce poate influența alegerea numelor. Posgay se ocupă cu obiceiurile de alegere a prenumelor în rândul intelectualilor, unde este caracteristică alegerea numelor din *Vechiul Testament*, respectiv a vechilor nume maghiare, însă nici ea nu cercetează obiceiurile alegerii numelui printre cele aparținând unor grupuri cu un alt nivel de educație (Posgay 1993).

După cum putem observa, în majoritatea cazurilor, autorii prezintă doar obiceiurile de alegere a numelui ale unor părinți aparținând doar unui singur grup de educație, respectiv își focalizează cercetările doar pe o anumită zonă sau o anumită comunitate. Bíró (1988) și Fekete (1997) cercetează relația dintre ocupație ca variabilă sociologică și alegerea numelor. Bíró și-a efectuat cercetările la Budapesta. Autoarea a examinat prenumele copiilor născuți la Budapesta în 1976, luând în considerare și ocupația părinților. A observat că prenumele cele mai frecvente se bucură de cea mai mare popularitate în rândul angajaților cu studii medii, iar în cadrul acestui grup, mai ales fetelor li se aleg aceste prenume. Pe partea opusă a scalei se situează părinții cu ocupații intelectuale, respectiv muncă manuală. Bíró consideră că, în rândul straturilor sociale cu un nivel de educație inferior, atât considerentele estetice, cât și modelele joacă un rol extrem de important în alegerea unui nume, subliniind faptul că prenumele de origine străină s-au răspândit mai ales în rândul lor (Bíró 1988). Fekete a cercetat tezaurele onomastice din perioada 1970–1985 din localitățile Miskolc și Tibolddaróc, pe care le-a comparat din punctul de vedere al conexiunii dintre ocupația părinților și alegerea numelor. Conform datelor sale, în alegerea prenumelor copiilor de către părinți, există suprapuneri semnificative între diferitele grupuri de ocupații (Fekete 1997). Cercetările efectuate în anii 1970, respectiv în anii următori arată că acele persoane care aparțin unui grup cu nivel de educație inferior preferă mai degrabă să-și aleagă copiilor nume mai speciale, de origine străină.

Abordând problema într-un cadru mai amplu, consider utilă și prezentarea acelor caracteristici deja explorate în cercetările pe această temă, care caracterizează alegerea prenumelor în rândul maghiarilor din România. Desigur, prezentarea mea nu poate fi exhaustivă, mai degrabă aș dori să mă refer la câteva articole aferente acestei teme. În studiul său apărut în 2005 și bazat pe materiale de cercetare culese în diferitele regiuni din Ungaria, Provincia de Sus (sau Felvidék), respectiv Transilvania, Szilágyi prezintă câteva obiceiuri legate de alegerea numelui. Autoarea ajunge la concluzia că în Transilvania predomină preferința pentru prenumele maghiare. Această concluzie este în concordanță cu ideea introductivă a lui Fodor exprimată în studiul său din 1999, conform căreia alegerea numelor în rândul maghiarilor din România este caracterizată de preferința pentru numele din *Vechiul Testament*, respectiv a prenumelor maghiare vechi, intraductibile. Fodor atrage atenția asupra faptului că, în această regiune, începând cu anii '60, se poate observa o schimbare în alegerea numelor. Numele tradiționale, frecvent alese până atunci pierd din popularitate, și în locul lor vor fi alese nume noi, de origine străină. Din studiul lui Posgay putem afla, de asemenea, că moda alegerii prenumelor de origine străină apare și aici, precum și în Ungaria, însă subliniază

faptul că familiile clujene de intelectuali adoptă încă moda preexistentă și preferă să aleagă copiilor nume din *Vechiul Testament*, respectiv nume maghiare vechi (Posgay 1993). În urma cercetărilor sale, Rancz ajunge la concluzia că în Trei Scaune de Sus, din anii 1990 se amplifică tendința alegerii numelor maghiare, precum și alegerea numelor cu rezonanță străină, mai ales în alegerea prenumelor pentru fete. În alegerea numelor pentru băieți, prenumele mai tradiționale sunt preponderente (Rancz 2009: 18–19).

Relațiile între nivelul educației și alegerea prenumelui

Având în vedere aceste aspecte, în cursul prelucrării fondului de nume am dorit să aflu ce legătură are educația părinților cu alegerea tuturor prenumelor, pe baza căror principii își botează copiii persoanele cu nivele diferite de educație și ce tipuri de prenume preferă. Prenumele copiilor au fost grupate în funcție de nivelul de școlarizare a părinților în 6 grupuri:

1. ambii părinți fără școlarizare (FF);
2. ambii părinți au educație de școală generală (GG), au terminat 8 clase;
3. unul dintre părinți are educație de școală generală, celălalt educație secundară (GS);
4. ambii părinți au educație secundară (SS), au terminat 12 clase;
5. unul dintre părinți are studii universitare, celălalt educație secundară (SU);
6. ambii părinți au educație universitară (UU);

Ținând cont de dimensiunea temporală, respectiv nivelul de educație, purtătorii de nume din Urziceni se împart cum urmează:

Tabelul 1.

Perioada	FF	GG	GS	SS	SU	UU	Total
1965–1989	56	244	23	106	13	9	451
1990–2011	11	66	8	143	34	5	267

În cele două perioade examinate numărul nașterilor a fost diferit, în prima perioadă s-au născut în Urziceni aproape de două ori mai mulți copii decât în a doua perioadă. Acest ritm rapid de scădere demografică este caracteristic în toată regiunea Careiului. Din tabel se poate vedea că numărul părinților cu studii superioare este foarte scăzut, și în baza unor date atât de puține nu se pot trage concluzii. În ambele perioade grupul cel mai numeros este al celor cu educație de școală generală și de școală secundară. Consider, că analiza prenumelor din aceste două grupe constituie o bază corespunzătoare pentru tragerea unor concluzii valabile. Îmi bazez ancheta pe fondul de nume al acestor două grupe, bineînțeles unde se pot calcula date numerice, acolo iau în considerare toate grupurile.

Despre viața prenumelor

În continuare, în cercetările mele voi examina doar prenumele alese de părinți cu un nivel inferior, respectiv mediu de educație, deoarece în celelalte grupuri pot fi incluse doar un număr redus de persoane, iar pe baza unor date reduse nu putem trage concluzii grăitoare. În perioada inițială, în grupul părinților cu studii primare (GG) cele 244 de

persoane purtau 104 feluri de prenume, adică frecvența medie a prenumelor era 2,34. În rândul persoanelor cu un nivel mediu de educație (SS), această cifră este mai mică: 1,63 (106 purtători a 65 de prenume). Persoanele cu un nivel mediu de educație încercau să aleagă copiii prenume care nu erau utilizate de mulți membri din comunitatea lor. În acest grup frecvența prenumelor este scăzută, cel mai frecvent prenume fiind *Andrea*, cu 5 ocurențe. În ordinea frecvenței, acesta este urmat de prenumele *Tímea*, respectiv *Helmut*, *Levente*, *Norbert* fiecare fiind purtat de câte 4 persoane, după care urmează numele de *Csilla*, *Mónika*; *Gábor*, *Roland*, *Zoltán*, *Zsolt* cu câte 3 purtători fiecare. În acest material există 21 de prenume care sunt prezente doar în grupul SS, și anume: *Adrienn*, *Anka*, *Bettina*, *Bianka*, *Daniella*, *Gabriella*, *Gertrúd*, *Helen*, *Hilde*, *Ingrid*, *Otília*, *Ramona*, respectiv *Edvárd*, *Gergely*, *Jácint*, *Klausz*, *Lénárd*, *Ovidiu*, *Raul*, *Valter*. Deși aceste prenume pot fi regăsite doar în această grupă, totuși, după părerea mea, nu putem afirma că ar fi reprezentative pentru grupul în discuție, deoarece fiecare este purtat de câte o singură persoană din grup. Este însă de remarcat faptul că nu putem considera prenumele sus-amintite ca fiind tradiționale, întrucât putem descoperi în motivația alegerii lor o intenție de inovare. În grupul GG, în rândul celor mai populare nume masculine găsim prenume biblice considerate tradiționale, care erau populare în secolul trecut (*Ferenc*, *István*, *János*, *József*, *László*, *Péter* etc). În schimb, printre prenumele feminine putem aminti doar numele de *Mária* care este cel mai popular (purtat de 16 persoane), urmat de *Mónika* (7 persoane), *Andrea*, respectiv *Krisztina* (purtate de câte 4 persoane). Printre numele aflate doar în grupul GG putem găsi atât prenume de femei considerate tradiționale (*Ilona*, *Irén*, *Julianna*, *Margit*, *Magdolna*), precum și prenume cu rezonanță străină (*Amália*, *Anasztázia*, *Armela*, *Beatrix*, *Dzsesszika*, *Kármén*).

În perioada a doua, în rândul părinților cu studii primare, numele aflate în topul listei, dacă putem să ne exprimăm astfel, dată fiind frecvența lor scăzută, sunt *Andrea* (purtat de 3 persoane), *Brigitta*, *Júlia*, respectiv *Ádám*, *István* (purtate de câte 2 persoane fiecare). Cei cu un nivel mediu de educație, au înregistrat pentru fiii lor la starea civilă numele de *Dávid* (10 cazuri), iar numele de *Patrik* în 4, respectiv numele de *Balázs* în 3 cazuri. În cele două grupuri cu nivele diferite de educație, în mod vizibil, nu există suprapuneri printre numele aflate în topul listelor. În celelalte grupuri de educație nu există niciun nume pe care l-ar purta mai mult de o singură persoană.

Numele tradiționale și inovatoare

Popularitatea, respectiv caracterul inovator în alegerea numelui dovedesc anumite aspecte în sânul unei comunități. Consider nume tradiționale numele de origine biblică sau bisericești, care au ajuns în tezaurul onomastic maghiar prin intermediere bisericească, cu ocazia contactelor populare și au un trecut permanent în fondul de nume din Urziceni. În grupul numelor inovatoare am repartizat acele prenume de origine străină, care au intrat mai recent în onomasticonul maghiar, respectiv cel din Urziceni, prin contact cultural; în intermedierea acestora mass-media joacă un rol important. Astfel de prenume au apărut în mod caracteristic din anii 70, și calitatea lor străină se poate simți și azi. La definirea categoriei prenumelor tradiționale și inovatoare pornesc de la fondul de nume din Urziceni.

Situația prenumelor tradiționale în cele două perioade evoluează diferit, iar tabelele de mai jos prezintă fenomenul:

Tabelul 2. Prenumele tradiționale feminine în prima perioadă

Prenume	FF	GG	GS	SS	SU	UU	Total
<i>Mária</i>	2	16	1	-	-	-	19
<i>Éva</i>	1	2	1	-	-	-	4
<i>Rozália</i>	3	-	-	-	1	-	4
<i>Erzsébet</i>	1	2	-	-	-	-	3
<i>Julianna</i>	-	3	-	-	-	-	3

Tabelul 3. Prenumele tradiționale masculine în prima perioadă

Prenume	FF	GG	GS	SS	SU	UU	Total
<i>István</i>	1	8	1	2	-	-	12
<i>József</i>	-	11	-	1	-	-	12
<i>Tibor</i>	-	9	1	2	-	-	12
<i>János</i>	1	4	2	2	-	1	10
<i>Ferenc</i>	3	5	-	1	-	-	9

Prenumele considerate tradiționale în prima perioadă sunt cele mai utilizate de părinții cu educație de școală generală, în cazul ambelor sexe. Cei cu educație secundară nu aleg astfel de nume pentru fiicele lor, dar le aleg pentru fii. Trebuie să subliniem că, în cadrul băieților, este foarte scăzută solicitarea prenumelor, maxim doi băieți au primit același nume, până când în grupul GG acestea au devenit cele mai frecvente. În grupurile FF și GS izolat găsim astfel de nume, dar în mod caracteristic și aici este scăzută solicitarea numelor. *Rozália* și *Ferenc* se pot considera excepții, deoarece 3-3 persoane au primit aceste nume în perioada respectivă. Printre opțiunile părinților cu studii superioare nu este tipică favorizarea numelor tradiționale, ei își aleg nume copiilor din alte straturi ale tezaurului de nume.

Dacă analizăm prenumele din a doua perioadă putem observa, că numele tradiționale întâlnite mai des în prima perioadă au ajuns la periferia fondului de nume după 1990.

Tabelul 4. Prenumele tradiționale feminine în a doua perioadă

Prenume	FF	GG	GS	SS	SU	UU	Total
<i>Mária</i>	1	1	-	-	-	-	2
<i>Éva</i>	-	-	-	1	-	-	1
<i>Rozália</i>	-	-	-	-	-	-	0
<i>Erzsébet</i>	1	-	-	1	-	-	2
<i>Julianna</i>	-	-	-	-	-	-	0

Tabelul 5. Prenumele tradiționale masculine în a doua perioadă

Prenume	FF	GG	GS	SS	SU	UU	Total
<i>István</i>	-	2	-	2	-	-	4
<i>József</i>	-	-	-	-	-	-	0

<i>Tibor</i>	-	-	-	-	-	-	0
<i>János</i>	-	-	-	1	-	-	1
<i>Ferenc</i>	-	1	-	-	-	-	1

Prenumele tradiționale sunt prezente în această parte a materialului numai cu 1–2 apariții, în rândul grupurilor cu educație scăzută, cei cu studii superioare evitându-le.

Efectul altor culturi

Tezaurul numelor fiecărei limbi este influențat de fondul de nume al altor limbi și culturi. Acest lucru este adevărat în mod accentuat în cazul unei minorități, deoarece o astfel de comunitate este expusă efectelor culturale venite din diferite direcții. Fondul maghiar din România este influențat de curente prezente în moda onomastică din țara mamă (Posgay 1993: 219). Actualmente, prin mass-media, chiar și locuitorii celor mai izolate localități primesc zilnic diferite impulsuri culturale, ca numele personajelor, eroilor care apar în filme, sau numele fotbaliștilor celebri, ale starurilor. Pe lângă acestea, analizând fondul de nume al comunității din Urziceni, la granița României, să nu uităm nici de puterea de influență a limbii statului, deoarece fondul onomastic al minorităților este expus efectelor de contact (Vörös 2004: 367). În cazul inventarului de nume din Urziceni, trebuie să ținem cont și de influența culturii și limbii germane, deoarece, în afară de originea șvabă, comunitatea primește impulsuri culturale puternice și prin familiile care s-au mutat în Germania și vin regulat acasă.

Ținând cont de acestea, am separat grupurile de nume apărute ca efect al culturii și limbii internaționale, germane, respectiv române. Ca rezultat al analizării acestor schimbări, se poate constata că în prima perioadă urmele influenței culturii române sunt cele mai puternice: 12,1% din fondul de nume se poate clasa aici, de exemplu *Anca, Eugenia, Florica; Florin, Marius, Ovidiu*. În a doua perioadă se simte atenuarea acestei influențe lingvistice și culturale, dovadă fiind faptul că proporția numelor românești a scăzut la jumătate (5,3%): *Alina, Loredana, Mihaela; Claudiu, Sorin* etc.

Efectul culturii germane, paralel cu originea șvabă, este dovedit de procentul de 8,6% dintre nume care se pot clasa în această grupă în prima perioadă, de exemplu *Gertrúd, Helga, Hella; Günter, Helmut, Reinhard*. În perioada a doua 8,2% din prenume aparțin acestui grup. Se poate observa o diferență nesemnificativă, în ambele perioade prenumele de origine germană fiind alese în proporții similare. Acest fenomen se poate explica și prin faptul că originea comună șvabă, respectiv legătura cu spațiul german, constituie o bază solidă. Influența culturii germane asupra fondului de nume din Urziceni pare echilibrată, stabilă.

În schimb, influența onomastică internațională devine tot mai intensă. Dacă în prima perioadă doar 8% dintre prenume pot fi încadrate aici, această proporție se dublează în a doua perioadă, unde 20% dintre prenume atestă influența culturii internaționale. Câteva exemple din prima perioadă: *Amelita, Armela, Izaure, Sabrina; Johnny, Raul* / din a doua: *Amanda, Esmeralda, Sonja; Denis, Devon, Keny, Kevin, Tomas*.

Imaginea poate fi nuanțată prin asocierea la analiză a nivelului de educație al denumitorilor. Aici examinez doar fondul onomastic al două grupuri educaționale (GG, SS), deoarece în restul cazurilor sunt foarte puține nume.

Tabelul 6. Influența altor culturi asupra tezaurului de nume din grupele GG și SS în cele două perioade:

Efectul altor culturi	Categori de școlarizare	Perioade	
		1965–1989	1990–2011
Influența română	GG	10,57%	6,79%
	SS	7,69%	5,2%
Influența germană	GG	4,8%	-
	SS	15,38%	13,54%
Influența internațională	GG	2,88%	20,33%
	SS	7,69%	22,91%

În ambele perioade, în grupa GG, cele mai frecvente sunt prenumele care denotă influența românească, deși în perioada a doua proporția lor numerică este mai scăzută. Efectul culturii germane asupra fondului de nume din Urziceni se poate observa în ambele perioade în grupa cu educație secundară: în grupa GG găsim astfel de nume în prima perioadă, dar în a doua nu. Efectul culturii internaționale în ambele perioade se evidențiază mai mult în fondul de nume al grupului SS; trebuie să observăm însă că diferența mai mare în proporția numerică din prima perioadă scade în a doua perioadă la doar 2,5%. Deci părinții cu studii primare se lasă conduși tot mai mult de influențele internaționale și aleg prenume pentru copiii lor în concordanță cu acestea.

Situația prenumelor specific ungurești

Consider nume specifice ungurești prenumele maghiare vechi, numele create în cursul reformei lingvistice, respectiv prenumele compuse de scriitorii maghiari. Bazându-ne pe dimensiunea temporală, în cadrul alegătorilor de nume din Urziceni se poate constata că în prima perioadă aceste nume au fost mai populare (9,8%), iar în a doua perioadă această proporție numerică este mai scăzută, de 7,1%.

Ținând cont și de nivelul educațional, putem observa că în grupul GG sunt mai populare aceste nume: în prima perioadă 8,6% aparțin acestui grup (*Hajnalka, Enikő, Tünde; Attila, Csaba, Ernő, Szilárd, Szabolcs, Zoltán* etc.); în a doua perioadă aceste nume devin și mai populare, proporția acestora ajungând la 11,8%. În cazul părinților cu studii secundare se poate observa contrariul tendinței anterioare, în prima perioadă 5,7% dintre prenume aparțin acestui grup (*Anikő, Csilla, Réka; Barna, Levente, Zsolt* etc.), iar în a doua doar 4,1%.

Prenumele duble

Obiceiul alegerii prenumelor duble apare în secolul al XIX-lea, în special în rândul nobilimii, al păturilor sociale superioare, de unde se va răspândi la clasa de mijloc, iar mai târziu în rândul țărănimii. Devine o modă general acceptată în a doua jumătate a secolului al XIX-lea (Fülöp 1990: 106, Büky 1961: 38–40, Bíró 1988: 209, Raátz 1996: 93–96). În acest context, să vedem acum ce obiceiuri au locuitorii din Urziceni în alegerea prenumelor!

Tabelul 7. Proporția prenumelor duble conform nivelurilor de educație

Perioade	FF	GG	GS	SS	SU	UU	Total
1965–1989	19,64%	27,86%	43,47%	35,84%	30,76%	33,33%	29,71%
1990–2011	45,45%	43,93%	25%	30,06%	14,7%	20%	32,20%

Se poate observa că, față de prima perioadă, în cea de a doua este puțin mai ridicată proporția prenumelor duble. În prima perioadă alegătorii de nume cu mai multe studii au ales prenume dublu mai des pentru copiii lor, decât cei cu mai puține clase, aspect caracteristic cu precădere în grupul GS. În a doua perioadă imaginea se schimbă, grupul FF din capătul listei în perioada anterioară acum ajunge în față, prenumele duble devenind cele mai populare în acest grup (proporția lor crește de la 19,6% la 45,4%). Și în grupa GG se poate observa o creștere semnificativă. În schimb, în cadrul persoanelor cu mai multe studii ajunge tot mai mult în planul al doilea alegerea prenumelor duble. Putem observa următoarea schimbare: în prima perioadă cei cu un nivel de studii mai ridicat preferă prenumele duble, în perioada a doua această modă ajunge și la cei cu mai puține clase. Este un fenomen interesant faptul că alegătorii de nume ai grupului GS aleg în acest caz prenume similar cu părinții de studii mai înalte, ba mai mult decât atât, scăderea este radicală la ei.

Alegerea prenumelor duble a primit un rol particular, care permite în același timp păstrarea tradițiilor și inovația (Gergely 1988: 385). Putem remarca diferite tipuri de structuri de nume în cadrul prenumelor duble. Structurii inovator + tradițional îi aparțin 35,8% dintre prenumele duble în prima perioadă, ca în a doua perioadă proporția să ajungă la 56%. În schimb structura tradițional + inovator apare în ambele perioade în proporție mai mică; în prima perioadă 15,3%, iar în a doua 5,6%. Această tendință de schimbare se potrivește cu ajungerea în planul al doilea al numelor tradiționale. Fenomenul în cauză de fiziologie a numelor are efect și mai puternic în a doua perioadă. Analizând alegerea de nume ale celor mai populate două grupuri de educație putem observa că în grupa GG este cea mai tipică alegerea structurii de nume tradițional + inovator, de exemplu *Csaba Bobi*, *Ferenc Roland*, *István Klausz*, iar în grupa SS combinația de nume inovator + tradițional devine mai populară: *Evelin Mária*, *Hanna Mária*, *Hannelore Rita*; *Günter Károly*, *Olivér Péter* etc. Și în cazul prenumelor duble se impune tendința ca părinții cu clase mai puține să prefere prenumele tradiționale, pe când cei cu mai multe studii preferă prenumele cu caracter inovator.

Concluzii

În baza tezaurului de nume al unei localități nu se pot trage concluzii remarcabile, dar aceste aspecte de analiză și rezultatele pot servi ca un bun punct de plecare pentru cercetări ulterioare. Se poate considera o schimbare generală de fiziologie a numelor faptul că în ultimele decenii prenumele tradiționale și-au pierdut popularitatea și sunt înlocuite de prenume de origine străină. Aceeași tendință schimbătoare caracterizează tezaurul de nume din Urziceni, prenumele tradiționale nici în prima perioadă nu se pot considera populare, iar în perioada a doua ajung și mai mult pe planul al doilea. Părinții cu un nivel de studii mai scăzut aleg mai des prenume tradiționale pentru copiii lor, însă numărul acestora scade tot mai mult cu cât crește nivelul de pregătire. Am separat trei grupuri culturale, care influențează semnificativ alegerile de nume ale părinților din Urziceni; efectul cultural român

în prima perioadă este mai puternic, decât în a doua; această modificare se poate pune în raport cu schimbările vieții politice române, respectiv ale politicii minorităților. Influența culturală în cauză a avut efect intensiv în primul rând la grupul GG. Puterea culturii germane se poate declara similară în ambele perioade, conform analizei părinții din grupa SS au fost cei mai receptivi din acest punct de vedere. În fondul de nume analizat, influența internațională devine mai intensivă în a doua perioadă; între grupurile educaționale, părinții cu studii secundare au preferat astfel de prenume. Părinții și-au ales mai des prenume specific ungurești în prima perioadă, decât în a doua; în ambele perioade acest lucru este caracteristic în grupa GG. Prenumele duble au devenit mai populare în a doua perioadă, când au fost favorizate de părinții cu mai puține studii, până când în prima perioadă această modă se manifesta mai puternic între cei cu calificare mai înaltă.

Ca un pas următor al cercetării mele aș dori să lărgesc mai mult direcțiile de cercetare, să analizez un fond mai mare din punctele de vedere deja prezentate, deoarece prin analiza unui corpus mai mare se pot trage concluzii mai exacte și mai autentice.

Bibliografie

- Bíró, Á. 1988. A mai keresztnevadás az egyes társadalmi rétegek gyakorlatában. În *A magyar nyelv rétegződése I*, J. Kiss și L. Szűts (eds.), 203–210. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Büky, B. 1961. *A fővárosi keresztnevadás hatóerői*. Nyelvtudományi Értekezések 26, Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Fekete, Á. 1997. Keresztnevek Miskolcon és Tíbolddarócon. În *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai*, B. P. Gergely și M. Hajdú (eds.), 168–173. Budapest–Miskolc: Kiadja a Magyar Nyelvtudományi Társaság és a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézete.
- Fodor, K. 1999. A névdivat változása a moldvai csángóknál. *Névtani Értesítő* 21: 232–235.
- Fülöp, L. 1990. *A Somogy megyei Vízmente személynevei 1722–1900*. Magyar Névtani Dolgozatok 86.
- Gergely, B. P. 1988. Területi és társadalmi rétegződés a romániai magyar keresztnevadásban. În *A magyar nyelv rétegződése I*, J. Kiss și L. Szűts (eds.), 373–387. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Gergely, B. P. 2005. *Kalotaszeg magyar kereszt- és becenevei*. Magyar Névtani Értekezések, Budapest–Miskolc.
- Hajdú, M. 2003. Általános és magyar névtan: *Személynevek*. Budapest: Osiris Kiadó.
- Kálmán, B. 1996 (1966). *A nevek világa*. Debrecen: Csokonai Kiadó.
- Merli, R. 2002. *Harmínckét település története*. Szatmár: Kiadja a Szent-Györgyi Albert Társaság és az EMKE Szatmár Megyei Szervezete.
- Ördög, F. 1973. *Személynévvizsgálatok Göcsej és Hetés területén*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Posgay, I. 1993. Névhasználati sajátosságok Erdélyben. *Hungarológia* 3: 216–220.
- Raátz, J. 1996. *Gödöllő személynevei 1722–1895*. Magyar Névtani Dolgozatok 144.
- Rancz, T. 2009. A névadás motivációi Felső-Háromszéken és a név súlya az identitásjelölő faktorok rendszerében. *Névtani Értesítő* 31: 17–25.
- Szilágyi, A. 2005. Névadási szokások kisebbségi és többségi helyzetben lévő magyar anyanyelvű gyermekek körében a rendszerváltás után. *Névtani Értesítő* 27: 78–87.
- Vörös, F. 2004. Névpolitika a Felvidéken. În *A magyar nyelvi kultúra jelene és jövője I*, G. Balázs (ed.), 367–381. Budapest: MTA Társadalomkutató Központ.